

Trafiksikkerhedskultur blandt norske cyklister

Møller, Mette

Published in:
Nyhedsbrevet Trafiksikkerhedsforskning

Publication date:
2014

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Møller, M. (2014). Trafiksikkerhedskultur blandt norske cyklister. *Nyhedsbrevet Trafiksikkerhedsforskning*, 14(3).
<http://www.trafiksikkerhedsforskning.dk/Default.aspx?id=502>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Trafiksikkerhedskultur blandt norske cyklister

En ny norsk undersøgelse viser, at cyklisters holdning til trafiksikkerhed er afgørende for deres adfærd i trafikken. Undersøgelsen viser endvidere, at cyklisters opfattelse af, hvordan deres nære venner og kolleger opfører sig i trafikken, har stor betydning for deres holdning til trafiksikkerhed og dermed også for deres adfærd.

Af seniorforsker Mette Møller

I en norsk undersøgelse har man set på, om der er sammenhæng mellem cyklisters trafiksikkerhedskultur og deres uheldsrisiko, og om der er en sammenhæng mellem cyklisters egen trafiksikkerhedskultur og trafiksikkerhedskulturen blandt deres nære venner og kolleger.

Mål for trafiksikkerhedskultur

I undersøgelsen blev betegnelsen trafiksikkerhedskultur anvendt som en samlebetegnelse for den enkelte cyklists adfærd og holdning i relation til trafiksikkerhed. Mere specifikt blev trafiksikkerhedskultur målt ved hjælp af to typer spørgsmål: 1) spørgsmål om trafiksikkerhedsadfærd som cyklist (fx brug af cykelhjelm, brug af cykellygter og cykling under påvirkning af alkohol). 2) Spørgsmål om holdning til trafiksikkerhedsrelaterede emner (fx det at cykle uden cykelhjelm, at cykle uden lygter i mørke og at cykle under påvirkning af alkohol).

Trafiksikkerhedskulturen blandt cyklisters nære venner og kolleger blev ligeledes målt ved hjælp af spørgsmål om både adfærd og holdning vedrørende trafiksikkerhedsrelaterede emner. Cyklisternes nære venner og kolleger deltog dog ikke selv i undersøgelsen, så målingen var baseret på spørgsmål, hvor cyklisterne skulle tilkendegive deres opfattelse af deres nære venners og kollegers holdninger og adfærd vedrørende trafiksikkerhed.

I undersøgelsen blev deltagerne desuden spurgt, hvor meget vægt de lagde på, hvad andre mente om deres adfærd.

Undersøgelsen og deltagerne

231 cyklister deltog i undersøgelsen. Hver deltager udfyldte et elektronisk spørgeskema. 61 % af deltagerne var mænd. Deltagerne var generelt veluddannede, idet mere end 80 % havde en kandidatgrad fra et universitet. Næsten alle (93 %) havde kørekort. Om sommeren kørte ¾ af deltagerne på cykel flere gange om ugen, mens det om vinteren kun var ca. ¼. 69 % havde ikke været involveret i et uheld de sidste 3 år. 19 % havde været involveret i et uheld med person- eller materiel skade, og 12 % havde været involveret i et uheld men uden nogen form for skade.

Opfattelsen af, hvordan venner og andre nærtstående opfører sig i trafikken, har stor betydning for ens egen holdning og adfærd i relation til trafiksikkerhed.

Sikkerhedsorienteret trafikultur

Undersøgelsen viste, at cyklisterne generelt havde en sikkerhedsorienteret trafikultur både med hensyn til deres adfærd og med hensyn til deres holdning. Således var de fleste fx temmelig enige i, at det ville føles utrygt og uansvarligt at cykle uden cykelhjelm, uden lys, når det var mørkt, og at cykle under påvirkning af alkohol.

Endvidere viste undersøgelsen, at de ikke lagde særlig meget vægt på, hvad andre mente om deres adfærd i trafikken. Generelt lagde de dog større vægt på, hvad deres ægtefælle/kæreste mente om deres adfærd, end hvad andre mente om den.

Samme trafiksikkerhedskultur

Analyserne viste, at der var sammenhæng mellem cyklisternes egen trafiksikkerhedskultur og trafiksikkerhedskulturen blandt deres nære venner og kolleger. Således havde cyklisterne en mere sikkerhedsorienteret holdning, jo mere sikkerhedsorienterede de mente, at deres venner var. Tilsvarende havde de en mere sikkerhedsorienteret adfærd, jo mere trafiksikkert de mente, at deres venner opførte sig.

Analysen viste dog også, at sammenhængen mellem deres egen og vennernes trafikultur varierede alt efter, hvilke aspekter man kiggede på. Således havde opfattelsen af vennernes adfærd større betydning for cyklisternes egen holdning, end opfattelsen af vennernes holdning havde.

Egen holdning er afgørende

Samlet viste undersøgelsen, at cyklisternes egen holdning til trafiksikkerhed havde størst betydning for, hvor trafiksikker deres adfærd var. Jo mere trafiksikker en holdning de havde, jo mere trafiksikker var deres adfærd. Derudover viste undersøgelsen, at der var sammenhæng mellem cyklisternes holdning og deres uheldsrisiko, således at en mere trafiksikker holdning var sammenhængende med en mindre risiko for involvering i uheld. I modsætning til hvad forfatterne havde forventet, var effekten af vennernes holdning ikke afhængig af, hvor stor betydning cyklisterne tillagde andres holdning til deres adfærd.

Anvendelse i forebyggende arbejde

Forskerne bag undersøgelsen fremhæver, at den påviste sammenhæng mellem opfattelsen af venners/kollegers adfærd og egen adfærd og holdning med fordel kan bruges i forbindelse med forebyggende tiltag. Forskerne understreger dog, at det i den forbindelse er relevant at vide, om cyklisternes opfattelse af deres venners og kollegers adfærd er korrekt. Denne undersøgelse giver dog ikke mulighed for at afdække dette.

Kilde:

Nævestad, T.O, Elvebakk, B., Bjørnskau, T. (2014). Traffic culture among bicyclists – Results from a Norwegian study. *Safety Science*, 70, 29-40.